

Bulletin

Vrienden Benedictusberg

Lente 2024

Ten geleide

Later dan u van ons gewend bent ontvangt u hierbij de voorjaarseditie van ons Vriendenbulletin. We kijken onder meer vooruit op de Vriendendag van dit jaar, geven u informatie over het nieuwe donatieproject en introduceren twee nieuwe bestuursleden.

Vriendendag 2024

De Vriendendag van dit jaar zal plaatsvinden op zaterdag 7 september. In de voorbereiding van het aanstaande Heilig Jaar (2025) is het jaar 2024 uitgeroepen tot Jaar van het Gebed en dat zal dan ook het thema van de Vriendendag zijn. U zult nog een persoonlijke uitnodiging ontvangen, met daarbij het programma. De dag zal ook dit jaar weer op de abdij plaatsvinden en we geven u de verzekering dat de inleidingen voor een ieder van u nu beslist goed verstaanbaar zullen zijn!

Donatieproject: "Laat van je horen!"

Vorig jaar hebben we als dankzij uw giften kunnen bijdragen aan de verduurzaming van de Scholasticakapel in de abdij, waarbij de kapel met zonne-energie verwarmd wordt. De gemeenschap heeft uw bijdragen met grote dankbaarheid aanvaard.

Inmiddels is de abdij in alle woonruimtes ook geheel voorzien van voorzetramen. In feite zijn het 'achterzet'ramen, die achter de originele ramen, dus aan de binnenzijde, zijn geplaatst. Behalve dat daarmee warmteverlies wordt voorkomen is een onbedoeld effect dat ook geluiden van buiten niet meer goed hoorbaar zijn. Dat heeft tot gevolg dat de kerkklokken die de gebedstijden aankondigen, in de woonruimtes van de monniken (en in de gastenverblijven) nog maar moeilijk gehoord worden. Om de monniken desondanks op tijd naar de kerk te brengen, moet een systeem aangelegd worden waardoor het teken van de klok overal in huis goed te horen zal zijn. Door de zware gebouwconstructie is dit niet op te lossen met draadloze verbindingen. Er moeten dus kostbare

bouwtechnische aanpassingen worden gedaan om een geluidsversterkingsinstallatie te kunnen realiseren. Wij nodigen u van harte uit de gemeenschap te helpen dit financieel mogelijk te maken, door uw bijdrage te storten op bankrekeningnummer NL23 INGB 0001 0595 25, ten name van Vrienden van de Abdij Sint Benedictusberg, onder vermelding van "*Laat van je horen*".

Een middag met Benedictus: 24 november

Enkele jaren geleden organiseerden we een middag waarop jongere leidinggevendens kennis konden maken met het leven in de abdij. Zij bespraken met elkaar, met v. Abt en enkele bestuursleden vragen als: Wat drijft jou als jonge leider? Waar haal je je inspiratie vandaan? Hoe groei je in je handelen? Als stichting willen we jonge leiders helpen om te gaan met onzekerheid die deze tijden kenmerkt. Als jonge leider hebben zij een rol om anderen in telkens veranderende omstandigheden te laten groeien, goed te laten functioneren, te gidsen en te dienen.

Op 22 november 2024 is er weer een ontmoetingsmogelijkheid met de monniken van de abdij die wij als Vrienden van de abdij Sint Benedictusberg organiseren.

Heeft u of heb jij interesse of kent u/ken jij wellicht iemand die geïnteresseerd zou kunnen zijn? Laat ons dat dan weten op vrienden@benedictusberg.nl

Nieuwe bestuursleden

Het bestuur heeft eerder dit jaar afscheid genomen van de bestuursleden Marjeanne Gerrickens en Rob Karsten. De nieuwe bestuursleden zijn mw. Cock Aquarius en Martin Frankort, die eveneens is benoemd als penningmeester. Zij stellen zich aan u voor.

Cock Aquarius

Samen met mijn man Sibon en hond Pompidou woon ik al heel lang in Midden-Limburg. Ik ken de abdij St. Benedictusberg van diverse bezoeken en voel altijd een weldadige kalmte, zodra ik het mooie strakke gebouw binnenga. Hier geen afleidende frutsels en versiering, maar soberheid en eenheid. Daar houd ik wel van.

Naast mijn werkzaamheden in besturen en commissariaten ben ik heel blij, dat ik mocht toetreden tot het bestuur van de Vrienden van de Abdij.

De abdij is een belangrijke plek; in de eerste plaats voor de kloostergemeenschap natuurlijk. Maar ook voor de omgeving en voor de individuen die er graag komen voor rust, reflectie en contemplatie, weg van de hectiek van onze drukke samenleving.

Het is kostbaar om dat te behouden.

Graag zet ik mij in om dat voor de kloostergemeenschap mogelijk te maken en om met het bestuur hen te ondersteunen met aandacht, raad en daad, wanneer zij daar behoefte aan hebben.

Martin Frankort (1950)

Getrouwd, twee zonen, vier kleinkinderen. Tijdens en na een opleiding tot registeraccountant ben ruim dertig jaar actief in de accountancy. Daarna werkzaam als Algemeen Econoom voor het Bisdom Roermond, gevolgd door bestuursfuncties bij interdiocesane instellingen binnen de R.K. Kerk in

Nederland. Inmiddels postactief, maar wel betrokken bij regionale goede doelen rond zingeving en caritas, waar opgedane kennis en ervaring van pas komen. Zo ook nu bij de Stichting Vrienden van Abdij Sint Benedictusberg.

100 jaar monniken op de berg

Tijdens de Vriendendag van 2023 vierden we het feit dat er nu ruim 100 jaar monniken zijn gevestigd in Mamelis. De inleiding die abt Lenglet tijdens de dag hield met als titel 'Bouwers van een eeuw' geven we hieronder in verkorte vorm weer.

"De geschiedenis wordt niet gemaakt door gebouwen, door politieke omstandigheden, door sociaal-economische en culturele verhoudingen en verschuivingen. De geschiedenis wordt gemaakt door mensen en hun persoonlijke beslissingen. Deze honderd jaar sinds 1 augustus 1923 zijn gemaakt en bepaald door mensen, door hun idealen, door hun moed, of soms ook door het ontbreken daarvan. Op vijf van deze mensen zou ik het licht willen laten schijnen. Het zijn vijf monniken. Zonder hen zou de Abdij Sint-Benedictusberg niet zijn wat zij vandaag is, voor haar bewoners en voor de vele vrienden, in Nederland en daarbuiten.

Om ze in te kaderen eerst een schematisch tijdsoverzicht van deze honderd jaar. Er zijn twee grote perioden onderscheiden: de 21 jaar van de Duitse monniken, van augustus 1923 tot november 1944, en de 72 jaar van de Nederlandse monniken, van november 1951 tot heden. De twee perioden worden van elkaar gescheiden door de zeven jaar dat de abdijgebouwen voor andere doeleinden gebruikt zijn: november 1944 tot november 1951.

herstichter

Beginnen wij met de Nederlandse periode, van 1951 tot heden. Aan het begin daarvan staat de figuur van de toenmalige abt van de Sint-Paulusabdij te Oosterhout, Dom Maximilianus Mähler. Aan hem is in 1951 de herstichting van onze abdij te danken. Zijn beslissing om monniken uit te zenden, om de al zeven jaar leegstaande abdijgebouwen opnieuw met monniken te bevolken, was een daad van geloof en groot vertrouwen. De Sint-Paulusabdij had in 1935 al een stichting gedaan in Egmond. Kort na de oorlog in 1945 ook een tweede stichting in

Doetinchem. Veel krachtige monniken waren naar die stichtingen uitgezonden. Was het wel verantwoord om nauwelijks zes jaar later weer enkele van de beste krachten af te staan, zoals altijd voor een stichting? Dom Mähler is het waagstuk aangegaan. Hij stuurde zijn prior, Dom Vincent Truyen, 35 jaar oud, met een paar van zijn kostbaarste paters en broeders naar Vaals. Hij was zich ervan bewust dat het een gevoelige aderlating was voor de gemeenschap van Oosterhout. De erop volgende jaren hebben het ook bevestigd. Dank zij het Godsvertrouwen van Dom Mähler heeft onze abdij, na de onderbreking tussen 1944 en 1951, haar weg kunnen voortzetten. Wij gedenken hem in piëteitvolle en dankbare nagedachtenis als de herstichter van onze abdij.

bewoonbaar

Naast Dom Mähler moet onmiddellijk genoemd worden Dom Vincent Truyen. De eerste overste vanaf 1951. Hij heeft in de jaren '50 en '60 met zijn team van 13 medebroeders een groots werk verricht. Onder zijn leiding werden de uitgewoonde en onderkomen abdijgebouwen tot een goed bewoonbaar huis hersteld. Hij heeft er een eenvoudig, vereenvoudigd, monastiek leven, met een jeugdig en vernieuwend elan, tot bloei weten te brengen. De gemeenschap groeide in deze jaren van 14 naar 30 monniken. Pater Prior Truyen was het die pater Hans van der Laan uitnodigde plannen te maken voor de voltooiing van de abdij met een crypte en een kerk. Dom Truyen heeft met zijn werk de stevige grondslagen gelegd voor de identiteit van onze gemeenschap. Dom Nicolaas de Wolf kon daarop voortbouwen.

bloei

Eind november 1964 werd Dom Nicolaas de Wolf – hij was monnik van de Sint-Paulusabdij te Oosterhout – op 33-jarige leeftijd tot abt van onze gemeenschap gekozen. Een van zijn eerste beslissingen was de bouw van de abdijkerk. Dat heeft het gezicht en het leven van de abdij definitief bepaald. In de stormachtige jaren '70 heeft zijn rotsvaste geloof en zijn trouw aan het monastieke erfgoed de abdij in de koers gehouden, die zij nu nog steeds verlangt te volgen: staande in het midden van de Kerk. Toen de gemeenschap in de jaren '70 en '80 zich bleef uitbreiden, heeft Vader Abt de Wolf de abdijgebouwen met een bibliotheek en 12 monniken-cellen haar huidige vorm gegeven. De 32 jaar van zijn abbatiaat zijn jaren van bloei en uitstraling geweest. Zijn persoon en zijn werk zijn voor onze abdij van wezenlijk belang gebleken.

Paulus

Van de Nederlandse periode keren wij nu terug naar de Duitse periode, van 1923 tot 1944. Niet drie grote gestalten in een gezagspositie, maar twee gewone monniken. Als zij geen bijzonder levenslot hadden gehad, zou niemand bij hun namen aan iets uitzonderlijks gedacht hebben. De eerste naam is die van een jonge novice van de Duitse communiteit, Wolfgang Bernheim. Hij was geboren in Augsburg uit joodse ouders op 7 mei 1923. Door burgerlijke en politieke omstandigheden raakte hij van zijn ouders gescheiden en arriveerde heel alleen, nog geen 17 jaar oud, begin 1940 op de Sint-Benedictusberg. Hij maakte op het abdijschooltje van de paters hier zijn middelbare-school-opleiding af en gaf daarna de wens te kennen in de gemeenschap te worden opgenomen. Hij ontving het monnikskleed op 1 november 1941, en tegelijk een nieuwe naam: Paulus. Daarmee begon hij zijn noviciaat. Medio 1942 spraken de Nederlandse bisschoppen zich ondubbelzinnig scherp uit tegen de massadeportaties van Joden. In antwoord daarop gingen de Nazi's ertoe over de katholieke Joden te deporteren. Edith Stein en haar zus Rosa werden op 2 augustus in Echt opgepakt. Paulus Bernheim moest op 24 augustus 's morgens hierbeneden aan de weg klaarstaan, om samen met andere niet-katholieke Joden uit Vaals, in een vrachtwagen weggevoerd te worden naar Westerbork. In de weken daaraan voorafgaand had men naar mogelijkheden gezocht om hem naar Zwitserland te laten ontsnappen. Maar de abt, Dom Romualdus Wolters, was terecht bevreesd voor represailles ten opzichte van de abdij. Daarom vroeg hij broeder Paulus zich op te offeren voor de gemeenschap. Broeder Paulus is gegaan. In september 1942 is hij op 19-jarige leeftijd omgekomen in een werkkamp niet ver van Auschwitz. Wij vereren wij hem als een voorbeeld, een medebroeder die zijn leven gegeven heeft voor zijn gemeenschap, voor allen die na hem zouden komen op de Sint-Benedictusberg.

Bruno

Als novice had broeder Paulus Bernheim waarschijnlijk pater Bruno Baltes als novicenmeester. Hij is de tweede markante persoonlijkheid. P. Bruno bezat de Duitse nationaliteit en werd, net 42 jaar oud, in 1943 opgeroepen tot de militaire dienst. In 1944 raakte hij in Roemenië in Russische krijgsgevangenschap. Toen hij op transport gesteld werd naar Rusland, bood de plaatselijke bisschop hem verblijf aan, maar p. Bruno weigerde dit. Hij verklaarde zijn medegevangenen niet te willen verlaten en als

zielzorger met hen mee te gaan. Op een dag had hij, aldus een mededeling van zijn medegevangene dominee Hans Schneider, het hem toegestane voedselrantsoen niet aangenomen. Hij zou gezegd hebben: “Ik wil niets eten. Geef mijn rantsoen aan de huisvaders onder ons. Zij moeten naar huis. Vrouw en kinderen wachten op hen”. Tijdens het transport stierf hij in de armen van dominee Schneider.

Een monastieke gemeenschap kan niet bestaan zonder de onontbeerlijke materiële voorwaarden van een huis, een economie, en de edelmoedige inzet van velen. Maar een abdij wordt opgebouwd en blijft in stand door mensen die zichzelf met hart en ziel durven geven, door daden van heldhaftige naastenliefde. De dragende figuren van onze 100-jarige gemeenschap zijn niet alleen Dom Maximilianus Mähler, Dom Vincent Truyen en Vader Abt Nicolaas de Wolf geweest, maar in het verborgene ook br. Paulus en p. Bruno. Zij zijn bouwers geweest van deze honderd jaar. Mogen hun namen in eer en dankbaarheid bewaard blijven.

*Het belangrijkste is niet
wat vrienden doen, maar
dat er vrienden zijn!*